

ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ ความคาดหวัง แรงจูงใจกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

นายณญูฤทธิ์ ยั่งยืน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ ความคาดหวัง แรงจูงใจ และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายลักษณะของปัจจัยดังกล่าว และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกัน การวิจัยเป็นแบบสหสัมพันธ์ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 267 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสหสัมพันธ์ Spearman ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการดื่ม ร้อยละ 61.80 เคยดื่ม โดยเพศหญิงดื่มมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่เริ่มดื่มหลังอายุ 15 ปี เหตุผลหลักคืออยากรู้รสชาติ เครื่องดื่มที่นิยมคือเบียร์ ดื่มในช่วงกลางคืน มักได้รับจากพ่อแม่ ญาติ หรือเพื่อน และดื่มร่วมกับครอบครัวหรือเพื่อนรุ่นเดียวกัน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่าการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจมีความสัมพันธ์กับความคาดหวัง แรงจูงใจ และพฤติกรรมการดื่มอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ($p < 0.01$) และสัมพันธ์กับเพศที่ระดับ ($p < 0.05$) โดยผู้ที่มีระดับความตื่นตัวเร้าใจสูง โดยเฉพาะด้านการไม่ยับยั้งชั่งใจและความไวต่อความเบื่อหน่าย มีแนวโน้มที่จะมีแรงจูงใจส่งเสริมและแรงจูงใจทางสังคมสูงขึ้น รวมทั้งมีความคาดหวังผลลัพธ์เชิงบวกจากการดื่ม ในขณะที่การแสวงหาการผจญภัยพบความสัมพันธ์เชิงลบกับเพศ นอกจากนี้แรงจูงใจเพื่อการเผชิญปัญหาและแรงจูงใจคลายความเครียดตามมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความคาดหวังผลลัพธ์เชิงบวกและพฤติกรรมการดื่ม

ผลลัพธ์ชี้ให้เห็นว่าการลดการดื่มของนักดื่มหน้าใหม่จำเป็นต้องวางแผนทั้งเชิงนโยบายและปฏิบัติการ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็ง พัฒนาคุณภาพชีวิต และกำหนดมาตรการป้องกันที่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

คำสำคัญ : การแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ, ความคาดหวัง, แรงจูงใจ

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ 50280

รับบทความ: 24 พฤศจิกายน 2568 แก้ไขเสร็จ: 27 ธันวาคม 2568 ตอรับบทความ: 28 ธันวาคม 2568

Journal of Health Promotion and Environmental Health Research

The Relationship between Sensation Seeking, Alcohol Expectation, Motivation on Alcohol Consumption among High School Students in Fang District, Chiang Mai Province

Yongyuth Yungyeun

Abstract

This study examined the associations among sensation seeking, alcohol-related outcome expectancies, drinking motivations, and alcohol consumption behaviors among secondary school students in Fang District, Chiang Mai Province. The research aimed to describe these psychosocial determinants and to analyze their interrelationships. A correlational design was employed using self-administered questionnaires collected from 267 participants. Data were analyzed using descriptive statistics and Spearman's rank correlation at a significance level of 0.05.

The results indicated that 61.80 percent of students who exhibited drinking behavior had previously consumed alcohol, with female students reporting higher drinking rates than males. Most students began drinking after age 15, mainly due to curiosity about taste. Beer was the most commonly consumed beverage, typically consumed at night. Alcohol was often obtained from parents, relatives, or friends and was usually consumed with family members or peers of the same age. Correlation analysis revealed that thrill seeking was significantly associated with expectations, motivation, and drinking behavior at the $p < 0.01$ level, and significantly associated with gender at the $p < 0.05$ level. Students with high levels of thrill seeking—particularly in impulsivity and boredom sensitivity—tended to exhibit stronger promotion and social motivations, along with more positive outcome expectations related to drinking. Conversely, adventure seeking was negatively associated with gender. While coping and conformity motivation were negatively associated with positive expectations and drinking behavior.

These findings underscore the need for comprehensive, multi-level strategies to mitigate early alcohol use among adolescents. Effective interventions should incorporate policy-level measures, community engagement, and family-strengthening approaches. Enhancing overall quality of life and developing contextually relevant prevention frameworks are also essential to addressing the evolving social landscape that shapes youth drinking behaviors.

Key words: Sensation seeking, Alcohol Expectancies (AE), Drinking Motives

Senior Public Health Technical Officer, Mae Ai District Public Health Office, Chiang Mai Province 50280

Received: 24 November 2025

Revised: 27 December 2025

Accepted: 28 December 2025

Journal of Health Promotion and Environmental Health Research

บทนำ

ประเทศไทยสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ในช่วงปี 2550-2567 พบว่า จำนวนผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2550-2558 แต่กลับลดลง ในปี 2560 จำนวน 15.9 ล้านคน (ร้อยละ 28.40) และเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2567 จำนวน 20.90 ล้านคน (ร้อยละ 35.20) เมื่อเปรียบเทียบตามเขตการปกครองและภาค พบว่าอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากร ของนอกเขตเทศบาล สูงกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 35.50 และ 34.90 ตามลำดับ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตรา การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ สูงสุด (ร้อยละ 43.40) รองลงมาคือภาคเหนือ (ร้อยละ 42.1) ภาคตะวันออก (ร้อยละ 35.60) กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 32.9) ภาคกลาง (ร้อยละ 31.70) ภาคใต้ (ร้อยละ 23.20) และภาคใต้ชายแดนมีอัตราการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต่ำสุด (ร้อยละ 4.50) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2567) จากการสำรวจของสำนักงานสถิติ เมื่อ เปรียบเทียบระหว่าง ปี 2564 กับ ปี 2567 พบว่า ความชุกของนักดื่มหนักเพิ่มขึ้นทุกกลุ่ม ในภาพรวมดื่มเพิ่มขึ้น 7.2% แยกเป็นผู้ชายเพิ่มขึ้น 9.3% ผู้หญิงเพิ่มขึ้น 5.9% อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงจากอายุ 20.4 ปี ลดลง เป็น อายุ 19.9 ปี และพบว่าในกลุ่มเด็กและเยาวชน ช่วงอายุ 15-19 ปี มีความชุกเพิ่มขึ้นจาก 9.0% เพิ่มขึ้น 9.6% ในกลุ่มอายุ 20-24 ปี มีความชุกเพิ่มขึ้นจาก 31.6% เพิ่มขึ้น 37.8% (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2568)

ผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผ่านมานั้นก่อให้เกิดปัญหารอบด้านทั้งสุขภาพตนเอง ครอบครัว สังคม การศึกษา เศรษฐกิจ รวมไปถึงการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า เทียบเท่ากับประเทศที่พัฒนา แล้ว โดยผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ส่วนของต้นทุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของประเทศไทย พ.ศ. 2564 เท่ากับ 16.5 หมื่นล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนทางตรง 6.1 หมื่นล้าน บาท และต้นทุนทางอ้อม 15.9 หมื่นล้านบาท (ประมาณร้อยละ 95) (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2568) ผลกระทบด้าน ร่างกาย ได้แก่ การบาดเจ็บ เกิดบาดแผลจากการที่ผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำร้าย หรือผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำ ร้ายคนอื่นคนแต่พลาดมาถูกคนอื่น การที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมบ้านหรือร่วมชุมชนกับผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น ประจำ แม้บางรายไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงแต่ยังได้รับผลกระทบทางอ้อม จากความเครียดที่กังวลใจจนทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เกิดภาวะความดันโลหิตสูง ปวดแสบท้อง ปวดศีรษะ โรคกระเพาะอาหาร และอื่นๆ ผลกระทบทางด้านจิตใจ อารมณ์ จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนอื่นโดยเฉพาะคนในครอบครัว ซึ่งเกิดผล กระทบต่อสุขภาพจิต เริ่มตั้งแต่เกิดความทุกข์ใจที่คนในครอบครัวดื่มเพราะเป็นห่วงสุขภาพ รำคาญ โกรธ โมโห คับ ขี้ใจ ชัดแย้งใจ กังวล กลัว และกลัวคนในครอบครัวถูกทำร้าย รู้สึกแย่ อาย เหนื่อย เบื่อ เกลียด ซึมเศร้า นอนไม่ หลับ หวาดกลัว ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ (สุจิตตา ฤทธิมนตรี และคณะ, 2566)

การเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นมีสาเหตุจากทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัย ภายใน โดยเฉพาะการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ (sensation seeking) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้วัยรุ่นแสวงหา ประสบการณ์ใหม่และพฤติกรรมเสี่ยง ทั้งทางกายภาพและสังคม ขณะเดียวกันวัยรุ่นที่มีระดับการแสวงหาความตื่นเต้น สูงมักมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ลดลง ส่งผลให้มีโอกาสเกิดพฤติกรรมการดื่มที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น (Deng, 2020) อีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ความคาดหวังของการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ (Alcohol Expectancies (AE)) ตามแนวคิดทฤษฎีความคาดหวังในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Alcohol Expectancy Theory) ของ Oei และ Baldwin (1994) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ประยุกต์มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura (1977, 1986) Oei และ Baldwin (1994) (พรพิมล บัว สมบูรณ์, 2550) นอกจากนั้นยังพบว่า แรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มวัยรุ่นและยังเป็นสื่อกลางระหว่างการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจกับการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำให้วัยรุ่นตัดสินใจที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Darkes, Greenbaum, & Goldman, 2004; Finn, Sharkansky, Brandt, & Turcotte, 2000; Henderson, Goldman, Coover, & Carnevali, 1994)

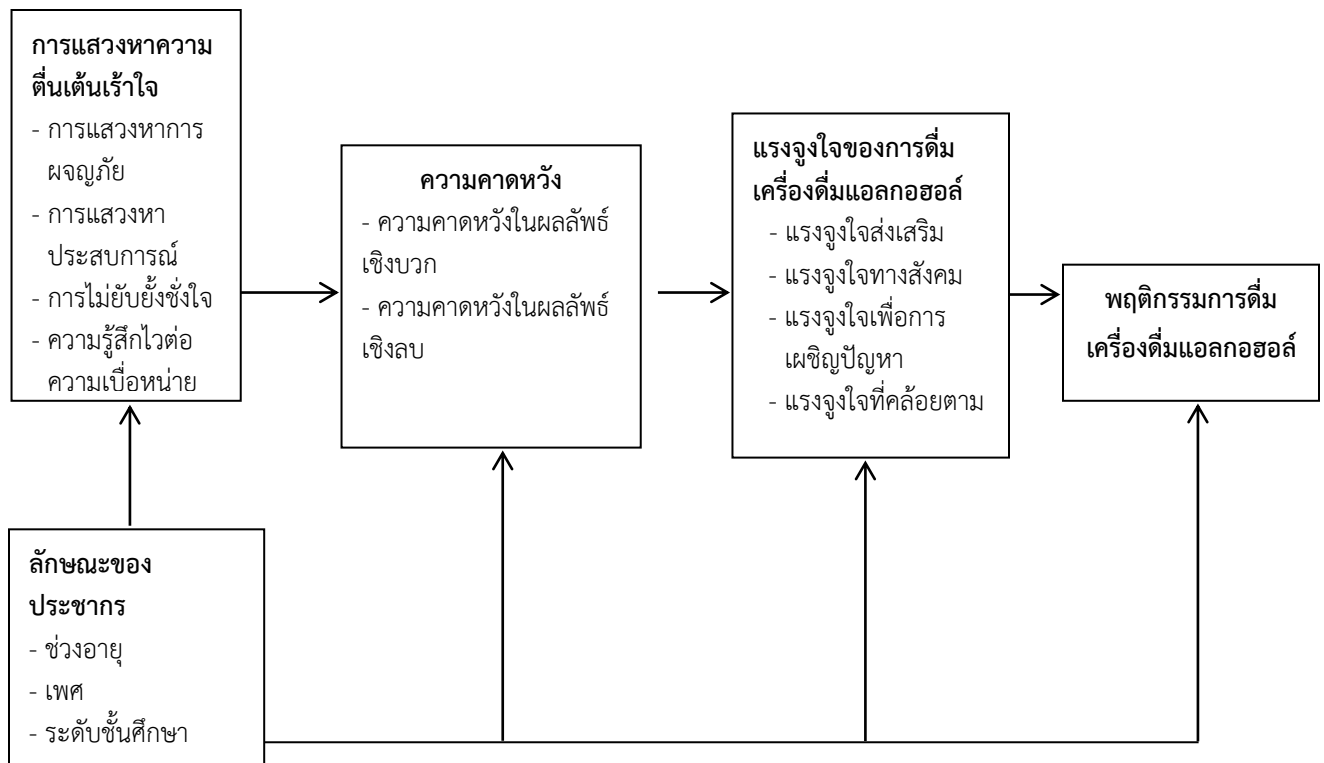
อ้างอิงใน Robert Urban, et al., 2008) โดยการศึกษาของ Cooper (1994) ได้อธิบายถึงสภาพแรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีอิทธิพลทั้งอิทธิพลภายนอกและอิทธิพลภายใน โดยมีทิศทางของแรงจูงใจในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งสามารถจัดประเภทของสภาพแรงจูงใจในการดื่มได้เป็น 4 ประเภท ซึ่งแบบแรงจูงใจของ Cooper (1994) นี้ใช้ได้เหมาะสมกับประชากรวัยรุ่นและกลุ่มวัยรุ่นอื่น อีกทั้งทิศทางของแรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังเกี่ยวข้องกับรูปแบบและผลจากการการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ยงยุทธ์ ยังยืน, 2552)

จากสถานการณ์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของแต่ละกลุ่มวัยเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะมีการณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ออกกฎระเบียบ มาตรการในการบังคับใช้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน หรือกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในช่วงมัธยมศึกษาซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตที่ถูกส่งเร้า หรือปัจจัยบางอย่างเข้ามามีกระตุ้นให้เกิดความรู้สึก ความคิด ทั้งภายในและภายนอกทำให้เกิดพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงได้ทำการศึกษางานวิจัยดังกล่าวขึ้น เมื่อได้ทราบผลจากการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพ ทั้งทางกาย ใจ สังคม สนับสนุนในการวางแผน สร้างนโยบาย แนวทางในการป้องกัน และมาตรการการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับนโยบายและมาตรการของรัฐบาล สามารถแก้ไขหรือลดปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในระยะยาวได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่ออธิบายการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ ความคาดหวัง แรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจกับความคาดหวังกับแรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation study) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ ความคาดหวังและแรงจูงใจกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการศึกษาระหว่างเดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน 256

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยคือ นักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2568 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 879 คน การศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 267 คน ซึ่งได้จากการคำนวณของโปรแกรม Epi Info ของ CDC ประกอบไปด้วย ค่า Expected Frequency เท่ากับ 50% ค่า Acceptable Margin Of Error เท่ากับ 5% ค่า Design Effect เท่ากับ 1.0 ค่า Cluster เท่ากับ 1 และค่า Confidence Level เท่ากับ 95% ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยเริ่มจากการสุ่มคัดเลือกโรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่งในอำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นหาสัดส่วนจำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และหาสัดส่วนของแต่ละห้องเรียนของแต่ละระดับชั้นปี ทำการสุ่มเลือกนักเรียนจากแต่ละห้องเรียนของแต่ละระดับชั้นปีตามสัดส่วนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามแนววัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

- 1) แบบสอบถามลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ และระดับชั้นการศึกษา
- 2) แบบวัดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น โดยใช้แบบสอบถามที่ประยุกต์มาจาก Adolescent Alcohol Involvement Scale (ทรงเกียรติ ปิยะกะ และคณะ, 2545) มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 14 ข้อคำถาม
- 3) แบบวัดแรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ประยุกต์มาจากข้อคำถามแบบวัดแรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Drinking Motives Questionnaire-Revised -DMQR) ของ Cooper (1994) (ยงยุทธ์ ยังยืน, 2552) มีทั้งหมด 20 คำถาม ประกอบด้วย 4 ประเภทย่อยแต่ละประเภทย่อยจะประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อคำถาม มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ ตลอดเวลา บ่อยครั้ง ปานกลาง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคย ตามมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ต (Likert scale)
- 4) แบบวัดการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ประยุกต์มาจากแบบสอบถามการวัดการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ (Sensation Seeking Scale-Form V) ของ Zuckerman (1979) (ยงยุทธ์ ยังยืน, 2552) ซึ่งมีทั้งหมด 40 คำถาม
- 5) แบบวัดความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ประยุกต์และแปลมาจาก The Drinking Expectancies Questionnaire (DEQ) ของ Lee, Oei, Greeley, & Banglioni (2003) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 21 ข้อ ซึ่งสร้างโดยอาศัยแนวคิดของ Bandura (1986) (พรพิมล บัวสมบูรณ์, 2550)
- 6) แบบวัดความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ประยุกต์และแปลมาจาก The Drinking Expectancies Questionnaire (DEQ) ของ Lee, Oei, Greeley, & Banglioni (2003) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 16 ข้อ (พรพิมล บัวสมบูรณ์, 2550)

คุณภาพของเครื่องมือการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้นำมาเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้มีการศึกษาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) และการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

(Index of Item-Objective Congruence : IOC) จากการศึกษาของ ยงยุทธ ยั่งยืน (2552) ในส่วนของแบบวัดการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของวัยรุ่น แบบวัดแรงจูงใจในการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์และแบบวัดการแสวงหาความตื่นตัวใจ ซึ่งในส่วนของแบบสอบถามความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกและเชิงลบของการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์มาจากการศึกษาของ พรพิมล บัวสมบูรณ์ (2550) นำไปทดสอบใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนำร่องจำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและอาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อประเมินคุณภาพของเครื่องมือ ดังนั้นวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) แบบวัดการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 แบบวัดแรงจูงใจในการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87 และแบบวัดการแสวงหาความตื่นตัวใจ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83 ในส่วนของแบบสอบถามความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกของการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82 และแบบแบบสอบถามความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบของการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence : IOC) แบบวัดการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.89 แบบวัดแรงจูงใจในการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.84 และแบบวัดการแสวงหาความตื่นตัวใจ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.81 ในส่วนของแบบสอบถามความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกของการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ได้ ค่า IOC เท่ากับ 0.83 และแบบแบบสอบถามความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบของการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.85

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลลักษณะประชากร การแสวงหาความตื่นตัวใจ ความคาดหวัง แรงจูงใจในการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ และพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความตื่นตัวใจกับ ความคาดหวัง กับแรงจูงใจกับพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติของ Spearman's Rank Correlation

การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยเกี่ยวกับมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ เลขที่โครงการวิจัย CM 63/2568 ลงวันที่ 30 กันยายน 2568 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความยินยอมจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแลโดยชอบด้วยกฎหมาย (informed consent) และขอความยินยอมจากนักเรียนผู้เข้าร่วมการวิจัย (assent) ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัย สิทธิในการปฏิเสธหรือถอนตัวได้ตลอดเวลาโดยไม่ส่งผลกระทบใดๆ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยถูกเก็บรักษาเป็นความลับ ใช้รหัสแทนชื่อ และนำเสนอผลในภาพรวมโดยไม่สามารถระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลได้ เพื่อคุ้มครองสิทธิและความเป็นส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง ร้อยละ 55.80 เพศชาย ร้อยละ 44.20 ส่วนใหญ่ร้อยละ 34.10 มีอายุ 17 ปี รองลงมาอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.71 ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน (มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 31.50, มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ร้อยละ 33.0 และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ร้อยละ 35.50)

พฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์คิดเป็นร้อยละ 61.80 อัตราความชุกของการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์แยกตามเพศ พบว่า อัตราความชุกของการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของเพศหญิง (57.58%) มีสัดส่วนที่สูงกว่าเพศชาย ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 42.42 ส่วนใหญ่เริ่มตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ครั้งแรกหลังอายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ

58.18 มีสาเหตุมาจากการที่อยากรู้รสชาติ ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 55.15 นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ประเภทยี่ห้อ ส่วนใหญ่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 1 หรือ 2 ครั้งต่อปี ร้อยละ 76.36 ในแต่ละครั้งจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณ 1 หน่วยดื่มมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาดื่มในปริมาณ 3-6 หน่วยดื่มมาตรฐานและดื่มจนกระทั่งเมา ในสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 21.21 ส่วนมากร้อยละ 82.42 ชอบดื่มในเวลาตอนกลางคืน มีถึงร้อยละ 53.34 ได้รับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาจากพ่อแม่หรือญาติพี่น้อง และยังพบว่าดื่มกับเพื่อนที่อายุใกล้เคียงกันถึงร้อยละ 50.30 รองลงมาจะดื่มร่วมกับพ่อแม่และญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 34.35 ครั้งสุดท้ายที่พบว่าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เมื่อระหว่าง 6 เดือนถึง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.36 กลุ่มตัวอย่างเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยังมีความรู้สึกไม่มีปัญหาอะไรเลย คิดเป็นร้อยละ 56.36 อีกทั้งยังรู้สึกที่สามารถควบคุมการดื่มได้มากขึ้นแค่ไหน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และส่วนใหญ่ร้อยละ 75.15 ยังรู้สึกว่าไม่มีปัญหาจากผลกระทบเนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มตัวอย่างที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 61.80 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากผิดปกติร้อยละ 3.37 และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับปกติร้อยละ 58.43

การแสวงหาความตื่นตัวเข้าใจภาพรวมของนักเรียนมัธยมศึกษา

การแสวงหาความตื่นตัวเข้าใจ ประกอบด้วยปัจจัยทั้งหมด 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่ในด้านการแสวงหาการผจญภัย ด้านการไม่ยับยั้งชั่งใจ และด้านความรู้สึกไวต่อความเบื่อหน่าย ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ค่าเฉลี่ย = 4.86 4.25 และ 4.86 ตามลำดับ รองลงมาคือ ด้านการแสวงหาประสบการณ์ ค่าเฉลี่ย = 3.63

ความคาดหวังในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

ความคาดหวังของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ความเชื่อของบุคคลต่อผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวก และความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังต่อไปนี้ การแปรผลระดับของความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีถึงร้อยละ 66.7 ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกระดับต่ำและความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 4.1 ตามลำดับ

การแปรผลระดับของความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมา คือ ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบระดับปานกลางและความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 34.1 และ 15.0 ตามลำดับ

แรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

แรงจูงใจมีทั้งแรงจูงใจทั้งภายนอก (external) และแรงจูงใจภายใน (internal) ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลให้นักเรียนมัธยมศึกษาเกิดความต้องการในการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีทิศทางในเชิงบวกและเชิงลบ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีแรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดได้แก่ ด้านแรงจูงใจคล้ายตาม และด้านแรงจูงใจเพื่อการเผชิญปัญหา ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือค่าเฉลี่ย = 23.83 และ 23.08 ตามลำดับ รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจทางสังคมและด้านแรงจูงใจส่งเสริม ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือค่าเฉลี่ย = 9.83 และ 7.57 ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของประชากรกับการแสวงหาความตื่นตัวเข้าใจกับความคาดหวังกับแรงจูงใจกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า การแสวงหาความตื่นตัวเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจ ความคาดหวัง และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กับเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การแสวงหาการผจญภัยมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจทางสังคม ($r = 0.139, p < .05$) ในขณะที่เดียวกันยังมีความสัมพันธ์เชิงลบกับเพศ ($r = -0.129, p < .05$) ส่วนการแสวงหา

ประสบการณ์มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจส่งเสริมและแรงจูงใจทางสังคม ($r = 0.132$ และ 0.142 , $p < .05$) สำหรับด้านการไม่ยับยั้งชั่งใจนั้นพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับด้านแรงจูงใจส่งเสริม ด้านแรงจูงใจทางสังคม ด้านความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวก และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($r = 0.272$, 0.267 , 0.416 และ 0.235 , $p < .01$) ขณะเดียวกันยังมีความสัมพันธ์เชิงลบกับด้านแรงจูงใจเพื่อการเผชิญปัญหา ($r = -0.194$, $p < .01$) และด้านแรงจูงใจคล้อยตาม ($r = -0.137$, $p < .05$) (ดังแสดงในตารางที่ 1) (แผนภาพที่ 2)

ในส่วนของด้านความรู้สึกไวต่อความเบื่อหน่าย พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับด้านแรงจูงใจส่งเสริม ด้านแรงจูงใจทางสังคม ด้านความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวก และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($r = 0.371$, 0.444 , 0.216 และ 0.728 , $p < .01$) แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับด้านแรงจูงใจเพื่อการเผชิญปัญหา ด้านแรงจูงใจคล้อยตาม และด้านความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบ ($r = -0.317$, -0.271 และ -0.420 , $p < .01$) เมื่อพิจารณาในภาพรวมของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ พบว่ามีความสัมพันธ์กับด้านแรงจูงใจส่งเสริม ด้านแรงจูงใจทางสังคม ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวก และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($r = 0.386$, 0.435 , 0.322 และ 0.527 , $p < .01$) พร้อมทั้งมีความสัมพันธ์เชิงลบกับด้านแรงจูงใจเพื่อการเผชิญปัญหา ด้านแรงจูงใจคล้อยตาม และความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบ ($r = -0.298$, -0.197 และ -0.256 , $p < .01$) (ดังแสดงในตารางที่ 1) (แผนภาพที่ 2)

ด้านแรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าด้านแรงจูงใจส่งเสริมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($r = 0.370$ และ 0.543 , $p < .01$) และสัมพันธ์เชิงลบกับความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบ ($r = -0.320$, $p < .01$) ในทำนองเดียวกัน ด้านแรงจูงใจทางสังคมมีความสัมพันธ์กับลักษณะของประชากร ได้แก่ อายุ ($r = 0.172$, $p < .01$) ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($r = 0.378$ และ 0.624 , $p < .01$) ระดับชั้นศึกษา ($r = 0.179$, $p < .01$) แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบ ($r = -0.388$, $p < .01$) ขณะที่ด้านแรงจูงใจเพื่อการเผชิญปัญหามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบ ($r = 0.256$, $p < .01$) แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวก และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($r = -0.330$ และ -0.416 , $p < .01$) ส่วนด้านแรงจูงใจคล้อยตามมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบ ($r = 0.174$, $p < .01$) แต่สัมพันธ์เชิงลบกับความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($r = -0.241$ และ -0.388 , $p < .01$) เมื่อพิจารณาในด้านภาพรวมของด้านแรงจูงใจ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับลักษณะของประชากร ได้แก่ อายุ ($r = 0.175$, $p < .01$) ระดับชั้นศึกษา ($r = 0.193$, $p < .01$) ด้านความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม ($r = 0.299$ และ 0.524 , $p < .01$) พร้อมทั้งมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบ ($r = -0.336$, $p < .01$) (ดังแสดงในตารางที่ 1) (แผนภาพที่ 2)

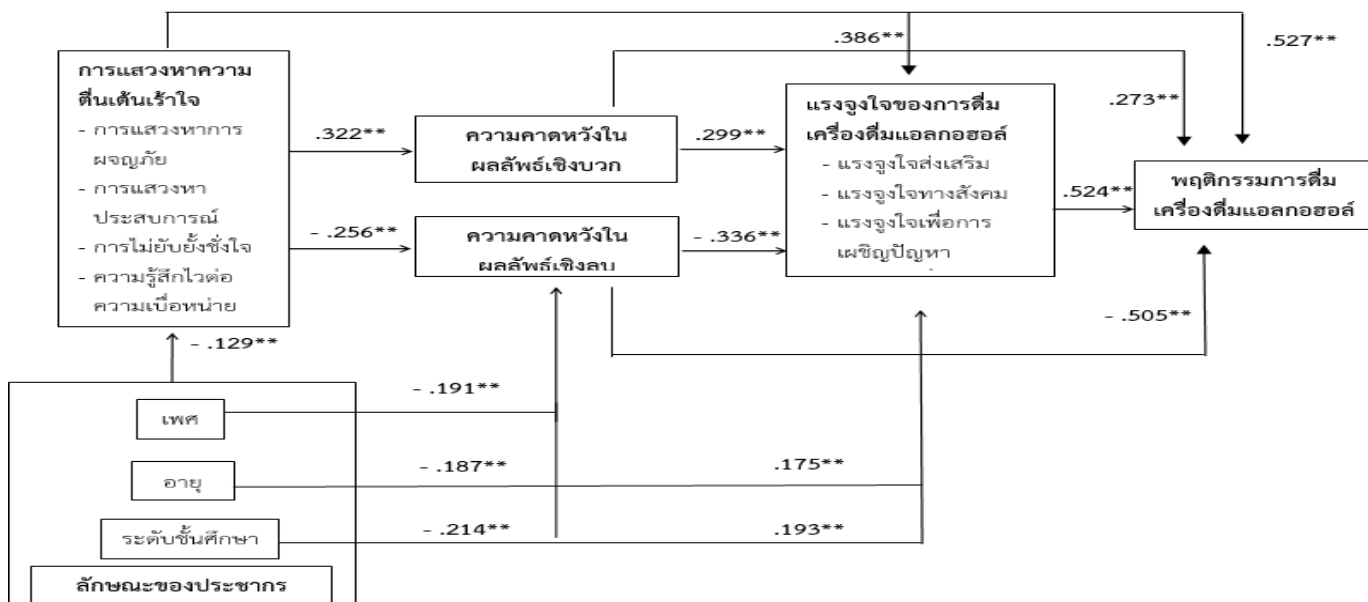
ในด้านของความคาดหวัง พบว่าความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($r = 0.273$, $p < .01$) ขณะที่ความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($r = -0.505$, $p < .01$) และ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับเพศ ($r = -0.191$, $p < .01$) กับอายุ ($r = -0.187$, $p < .01$) กับระดับชั้นการศึกษา ($r = -0.214$, $p < .01$) โดยภาพรวม ผลการวิเคราะห์สะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะของประชากร การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ ความคาดหวัง แรงจูงใจและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์ในหลายมิติอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งตอกย้ำความสำคัญของปัจจัยทางจิตสังคมต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษา (ดังแสดงในตารางที่ 1) (แผนภาพที่ 2)

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ ความคาดหวัง แรงจูงใจกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา (n = 267)

(n = 267)	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)															
	เพศ	อายุ	ระดับชั้นศึกษา	ด้านการแสวงหาการผจญภัย	ด้านการแสวงหาประสบการณ์	ด้านการไม่ยับยั้งชั่งใจ	ด้านความรู้สึกไวต่อความเบื่อหน่าย	ด้านการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ	ด้านแรงจูงใจส่งเสริม	ด้านแรงจูงใจทางสังคม	ด้านแรงจูงใจเพื่อการเผชิญปัญหา	ด้านแรงจูงใจคล้อยตาม	ด้านแรงจูงใจภาพรวม	ด้านความคาดหวังเชิงบวก	ด้านความคาดหวังเชิงลบ	พฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
1. เพศ	1															
2. อายุ	-0.044	1														
3. ชั้นปี	-0.029	0.838**	1													
4. ด้านการแสวงหาการผจญภัย	-0.129*	-0.011	-0.006	1												
5. ด้านการแสวงหาประสบการณ์	0.067	0.001	0.071	0.278**	1											
6. ด้านการไม่ยับยั้งชั่งใจ	-0.094	0.041	0.071	0.387**	0.264**	1										
7. ด้านความรู้สึกไวต่อความเบื่อหน่าย	-0.002	-0.016	-0.009	0.029	-0.008	0.139*	1									
8. ด้านการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ	-0.080	0.000	0.038	0.663**	0.471**	0.711**	0.592**	1								
9. ด้านแรงจูงใจส่งเสริม	0.061	0.068	0.090	0.109	0.132*	0.272**	0.371**	0.386**	1							
10. ด้านแรงจูงใจทางสังคม	0.082	0.172**	0.179**	0.139*	0.142*	0.267**	0.444**	0.435**	0.788**	1						
11. ด้านแรงจูงใจเพื่อการเผชิญปัญหา	-0.068	-0.003	0.006	-0.057	-0.100	-0.194**	-0.317**	-0.298**	-0.649**	-0.621**	1					
12. ด้านแรงจูงใจคล้อยตาม	0.012	-0.112	-0.117	0.017	-0.025	-0.137*	-0.271**	-0.197**	-0.492**	-0.463**	0.513**	1				
13. ด้านแรงจูงใจภาพรวม	0.056	0.175**	0.193**	0.162**	0.149*	0.233**	0.359**	0.386**	0.759**	0.831**	-0.231**	-0.137*	1			
14. ด้านความคาดหวังเชิงบวก	-0.023	0.048	0.042	0.066	0.044	0.416**	0.216**	0.322**	0.370**	0.378**	-0.030**	-0.241**	0.299**	1		
15. ด้านความคาดหวังเชิงลบ	-0.191**	-0.187**	-0.214**	-0.025	-0.033	-0.035	-0.420**	-0.256**	-0.320**	-0.388**	0.256**	0.174**	-0.336**	-0.070	1	
16. พฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.048	0.088	0.092	0.115	0.001	0.235**	0.728**	0.527**	0.543**	0.624**	-0.416**	-0.388**	0.524**	0.273**	-0.505**	1

หมายเหตุ ** ค่า p-value < 0.01 * ค่า p-value < 0.05

แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของประชากรกับการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจกับความคาดหวังกับแรงจูงใจกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

หมายเหตุ ** ค่า p-value < 0.01

สรุปผลและอภิปราย

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลการศึกษาพบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าเพศชายและส่วนใหญ่เริ่มดื่มครั้งแรกหลังอายุ 15 ปี อย่างไรก็ตามผลดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการศึกษาของรูกาภา จิระประดิษฐ์ผล และคณะ (2563) ซึ่งรายงานว่ามีโอกาสเป็นนักดื่มหน้าใหม่มากกว่าเพศหญิง 2.01 เท่า (95% CI: 1.358–2.979) ความแตกต่างของผลการศึกษานี้สะท้อนถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม หรือรูปแบบการดื่มที่เปลี่ยนแปลงไปของเยาวชน โดยเฉพาะในเพศหญิงที่มีบทบาททางสังคมและการเข้าสังคมเพิ่มขึ้น นักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีโอกาสมี พฤติกรรมการเป็นนักดื่มหน้าใหม่เป็น 1.64 เท่า (95%CI: 1.020 -2.653) ของนักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 4 นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับปานกลางมี โอกาสมี พฤติกรรมการเป็นนักดื่มหน้าใหม่เป็น 3.06 เท่า (95% CI: 2.021- 4.649) ของนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับสูง เมื่อพิจารณาจากสาเหตุของการดื่มจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีสาเหตุมาจากการที่อยากรู้รสชาติ รองลงมาคือ พ่อแม่หรือญาติพี่น้องชวนให้ดื่ม และได้รับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาจากพ่อแม่หรือญาติพี่น้อง อีกยังพบว่าเป็นการดื่มกับเพื่อนที่อายุใกล้เคียงกันถึงมากที่สุด 50.30 รองลงมาจะดื่มร่วมกับพ่อแม่และญาติพี่น้อง ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของ Chiao-Yu Yang และคณะ (2025) พบว่า ความสัมพันธ์พ่อแม่ของวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความน่าจะเป็นของการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่เพิ่มขึ้น โดยระดับการดื่มแอลกอฮอล์ของพ่อแม่ที่สูงกว่ามีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นในการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่มากขึ้น ($t = -4.818, p < 0.000$) โดยที่กลุ่มตัวอย่างนิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ประเภท เบียร์ รองลงมา คือ เหล้าผสม และไวน์ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทธวิมล โสนะชัย และเบญญาพัชร วันทอง (2568) พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกับเพื่อน ร้อยละ 54.62 รองลงมา ดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกับคนในครอบครัว ร้อยละ 22.34 ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างชอบดื่มแอลกอฮอล์ประเภท เบียร์ ร้อยละ 46.10 รองลงมาคือเหล้า ร้อยละ 44.89 และไวน์ ร้อยละ 8.83 ตามลำดับ อีกทั้งยังพบว่ามี การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 1 หรือ 2 ครั้งต่อปี ซึ่งในแต่ละครั้งจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณ 1 หน่วยดื่มมาตรฐาน ร้อยละ 33.33 รองลงมาดื่มในปริมาณ 3-6 หน่วยดื่มมาตรฐานและดื่มจนกระทั่งเมา มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ สาวิตรี อัจฉนวงศ์กรชัย (2564) จากการรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทยประจำปี 2564 ที่พบว่า กลุ่มเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) ประมาณหนึ่งในสี่ของนักดื่มปัจจุบันที่อายุ 15-19 ปี ดื่มสุราเป็นประจำทุกสัปดาห์ ส่วนอีกสามในสี่ ดื่มเป็นครั้งคราว โดยที่นักดื่มปัจจุบันมีมากถึงร้อยละ 11.01 ดื่มสุราทุกวัน (7 วันต่อสัปดาห์) สัดส่วน ของผู้ดื่มทุกเดือน (ดื่ม 1-3 วันต่อเดือน) คิดเป็นร้อยละ 22.31 ซึ่งถือว่าเป็นความถี่ที่มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ดื่มทุกสัปดาห์ (ดื่ม 1-2 วันต่อสัปดาห์) คิดเป็นร้อยละ 19.16 และผู้ที่ดื่มนาน ๆ ครั้ง (ดื่ม 1-3 วันต่อปี) คิดเป็นร้อยละ 13.52 ตามลำดับ

การแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ

พฤติกรรมแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจเป็นลักษณะตามพัฒนาการของวัยรุ่น โดยเฉพาะช่วงอายุ 13–16 ปีซึ่งเป็นวัยที่มีระดับความต้องการสิ่งเร้าและอารมณ์รุนแรงสูงที่สุด โดยวัยรุ่นมักตอบสนองผ่านการแสวงหาการผจญภัย เช่น การทำกิจกรรมผาดโผนและเสี่ยงภัยต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันของสิ่งเร้าที่สร้างความแปลกใหม่และท้าทาย และพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านนี้สูงที่สุด (พิมพ์พิสาข จอมศรี และคณะ, 2560) ขณะเดียวกันด้านการไม่ยับยั้งชั่งใจปรากฏให้เห็นผ่านพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การดื่มแอลกอฮอล์ การทดลองประสบการณ์ใหม่ที่อาจผิดกฎหมายหรือเสี่ยงภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Igra & Irwin (1996) ที่อธิบายว่าพฤติกรรมนี้เกิดจากความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ที่ไม่แน่นอน ส่วนด้านความไวต่อความเบื่อหน่ายสะท้อนในลักษณะไม่อดทน ต้องการสิ่งปลุกเร้าใหม่ตลอดเวลา ขณะที่ด้านการแสวงหาประสบการณ์ปรากฏ

ในความชอบสิ่งแปลกใหม่ ทั้งในรสนิยม กิจกรรม และสังคม ซึ่งมีผลต่อความภักดีต่อจุดหมายปลายทางเมื่อประสบการณ์สามารถตอบสนองความต้องการความแปลกใหม่ได้ (ดาวรุ่ง พักทอง และวงศ์ลัดดา วีระไพบุลย์, 2566) ทำให้เห็นว่าทั้งมิติของการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจล้วนเป็นตัวกำหนดรูปแบบพฤติกรรมวัยรุ่นที่สัมพันธ์กับสิ่งเร้า ความท้าทายประสบการณ์ใหม่ และความเสี่ยงในลักษณะที่แตกต่างกัน.

แรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงที่สุดในด้านแรงจูงใจคล้ายตาม โดยดื่มเพื่อหลีกเลี่ยงการตำหนิ การปฏิเสธทางสังคม ลดความรู้สึกถูกทอดทิ้ง และเพื่อเข้ากลุ่มเพื่อน แม้ว่าจะมีเพียงส่วนน้อยที่ดื่มเพราะถูกบังคับหรือไม่อยากถูกล้อเลียน ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Melissa R. Schick และคณะ (2021) ที่พบว่าความนับถือตนเองสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญกับแรงจูงใจเผชิญปัญหา ($r=-.40, p<.001$) และแรงจูงใจคล้ายตาม ($r=-.22, p=.002$) ขณะเดียวกันแรงจูงใจส่งเสริม แรงจูงใจเผชิญปัญหา และแรงจูงใจทางสังคมมีผลในการทำนายพฤติกรรมการดื่ม แต่แรงจูงใจคล้ายตามไม่ให้ผลหลัก อย่างไรก็ตามพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจคล้ายตามกับความนับถือตนเอง ($b=-0.17, p=.04$) โดยแรงจูงใจคล้ายตามสัมพันธ์เชิงบวกกับการดื่มในกลุ่มที่มีความนับถือตนเองต่ำ ($b=1.53, p=.001$) โดยกลุ่มตัวอย่างยังมีแรงจูงใจเผชิญปัญหาในเชิงลบ เช่น การดื่มเพื่อลืมปัญหา ลดความวิตกกังวล และสร้างความมั่นใจ สอดคล้องกับ ขวัญธิดา พิมพ์การ และคณะ (2566) ที่รายงานว่าการคลายเครียดและการลืมปัญหาเป็นแรงจูงใจสำคัญ และสอดคล้องกับการศึกษาของ พระธีรลลิตี สิริสุวณโณ (ไชยชนะ) (2568) พบว่ากลุ่มตัวอย่างดื่มด้วยแรงจูงใจทางสังคมเพื่อความสนุกสนาน เข้าสังคม และสร้างบรรยากาศงานสังสรรค์ให้สนุกยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ขวัญธิดา พิมพ์การ และคณะ (2566) ที่พบแรงจูงใจด้านสังคมอยู่ในระดับสูง ขณะเดียวกันด้านแรงจูงใจส่งเสริม เช่น ความสนุก ความตื่นเต้น และความรู้สึกมีคุณค่า โดยสอดคล้องกับแนวคิดความต้องการระดับสูงของมาสโลว์ และสนับสนุนโดย Smit และคณะ (2022) ที่ชี้ว่าวัยรุ่นดื่มด้วยแรงจูงใจส่งเสริมและแรงจูงใจทางสังคมมากกว่าคล้ายตาม โดยแรงจูงใจส่งเสริมสัมพันธ์กับการดื่มหนักในคราวเดียว ($OR=2.35$)

ความคาดหวังในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

ความคาดหวังในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีความคาดหวังเชิงบวกในระดับปานกลาง โดยหลายคนเห็นว่าการดื่มไม่ได้จำเป็นต่อการผ่อนคลายหรือการจัดการความเครียด แต่บางส่วนยังเชื่อว่าการดื่มช่วยให้สังสรรค์ได้ง่ายขึ้น แม้ไม่ลดความกังวลหรือความสนใจที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Novabizz (2022 อ้างใน ศิวนาถ จุ่มน้ำใส, 2567) ที่อธิบายว่าความคาดหวังเป็นความเชื่อหรือความคิดล่วงหน้าที่กำหนดการกระทำของบุคคล และหากคาดหวังเชิงบวกสูงก็มีทักษะปฏิเสธลดลง ส่งผลให้เสี่ยงต่อการดื่มหนักมากขึ้น (Young & Oei, 1996 อ้างใน พิมพ์พิสาข์ จอมศรี, 2568) นอกจากนี้ การศึกษาของ Laura Baines และคณะ (2016) ยังพบว่า ความสิ้นหวังสามารถส่งผลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการดื่มผ่านแรงจูงใจในการรับมือปัญหาและความคาดหวังต่อผลลัพธ์จากการดื่มได้อย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ความคาดหวังต่อผลลัพธ์เชิงลบในกลุ่มตัวอย่างกลับอยู่ในระดับต่ำ โดยแม้บางคนตระหนักว่าการดื่มอาจนำไปสู่การติดแอลกอฮอล์ พฤติกรรมก้าวร้าว หรือการควบคุมตนเองลดลง แต่มีเพียงส่วนน้อยที่เชื่อว่าจะก่ออารมณ์ร้าย ทั้งยังสอดคล้องกับ Young & Oei (1996 อ้างใน พิมพ์พิสาข์ จอมศรี, 2568) ที่ชี้ว่าความคาดหวังต่อผลที่เกิดจากการดื่ม ทั้งด้านอารมณ์ ความกล้าแสดงออก การรู้คิด หรือการลดความตึงเครียดล้วนถูกกำหนดโดยลักษณะรายบุคคล ประสบการณ์ที่ผ่านมา และโอกาสที่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นจริง นำไปสู่รูปแบบการดื่มที่แตกต่างกันในกลุ่มวัยรุ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของประชากรกับการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจกับความคาดหวังกับแรงจูงใจกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของประชากร (เพศ อายุ และระดับชั้นเรียน) มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจ ความคาดหวัง แรงจูงใจ และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยพบทั้งความสัมพันธ์เชิงบวกและเชิงลบ อธิบายได้ว่าด้านความสัมพันธ์เชิงบวก ในส่วนของอายุและระดับการศึกษาที่อยู่ในช่วงของวัยรุ่นที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์กับระดับการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจที่สูง โดยเฉพาะด้านการไม่ยับยั้งชั่งใจและความไวต่อความเบื่อหน่าย ส่งผลต่อแรงจูงใจเชิงสังคมและเชิงส่งเสริมที่สูงขึ้นซึ่งนำไปสู่การดื่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ความรู้สึกแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจมีพื้นฐานจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ทำนาย (Jeffrey JH., 2001) และแรงจูงใจเชิงบวกสามารถผลักดันให้เกิดพฤติกรรมการดื่มได้ (บุรินทร์วรวิทย์ พวนอยู่ และคณะ, 2565) อีกทั้งความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงบวกทำให้การดื่มเพิ่มขึ้นตามทฤษฎีแรงจูงใจของ Tolman (คิวนาถ จุ่มน้ำใส, 2567) โดยพบในกลุ่มวัยรุ่นที่นิยมความสนุกสนาน การยอมรับทางสังคม และประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมถึงปัจจัยด้านเหตุด้านครอบครัว วัฒนธรรม และแรงจูงใจที่เอื้อต่อการดื่ม (ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์ และคณะ, 2563) เช่นเดียวกับแนวโน้มการใช้สารเสพติดในผู้ที่แสวงหาความตื่นตัวเร้าใจสูง (พิมพ์พิสาข์ จอมศรี และคณะ, 2560)

ในด้านความสัมพันธ์เชิงลบพบว่า การแสวงหาการผจญภัยมีความสัมพันธ์เชิงลบกับเพศแต่เพิ่มโอกาสการดื่มคล้ายกับงานของ R. Siraj และคณะ (2021) และด้านความไม่ยับยั้งชั่งใจและความเบื่อหน่ายสัมพันธ์เชิงลบกับแรงจูงใจเพื่อเผชิญปัญหาและแรงจูงใจคล้ายตาม ทั้งยังเกี่ยวข้องกับการดื่มเพื่อหลีกเลี่ยงอารมณ์ลบตามแนวคิดของ Cooper (1994) ซึ่งมีหลักฐานสนับสนุนจาก ขวัญธิดา พิมพ์การ และคณะ (2566) และการรับรู้ผลลัพธ์เชิงลบที่สัมพันธ์กับระดับการดื่ม (พิมพ์พิสาข์ จอมศรี และคณะ, 2568) ตลอดจนข้อมูลที่ยืนยันว่าการดื่มเพื่อจัดการอารมณ์เชิงลบสัมพันธ์กับการลดความเอาใจใส่และความเสี่ยงต่อภาวะการใช้แอลกอฮอล์ (Isabelle C. Baltariu และคณะ, 2024) สะท้อนว่าปัจจัยด้านบุคลิกภาพ แรงจูงใจ และการรับรู้ผลลัพธ์เป็นตัวกำหนดสำคัญของพฤติกรรมการดื่มในนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งอาจส่งผลต่อการเข้าสู่พฤติกรรมเสี่ยงอื่น ๆ รวมถึงการใช้สารเสพติดได้ในอนาคต

อย่างไรก็ตามการศึกษานี้มีข้อจำกัดหลายประการ ประการแรก การวิจัยดำเนินการในโรงเรียนเพียงแห่งเดียว ซึ่งอาจไม่สามารถสรุปอ้างอิงผลการวิจัยไปยังบริบทของโรงเรียนอื่นหรือประชากรในวงกว้างได้ ประการที่สอง การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้ตอบรายงานด้วยตนเอง ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากอคติทางสังคม (social desirability bias) ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้รับอาจไม่สะท้อนพฤติกรรมหรือความคิดเห็นที่แท้จริงทั้งหมด และประการสุดท้าย การวิจัยเป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional study) ซึ่งเก็บข้อมูลในช่วงเวลาเดียว ทำให้ไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตควรใช้การออกแบบการวิจัยแบบตามยาว (longitudinal study) หรือการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อให้สามารถอธิบายทิศทางและความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรได้อย่างครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น

สรุปผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่มีการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจสูง อยู่ในการผจญภัยและความไวต่อความเบื่อหน่าย ขณะที่มีความคาดหวังผลลัพธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง และเชิงลบอยู่ในระดับต่ำ ส่วนด้านแรงจูงใจมากที่สุดคือแรงจูงใจคล้ายตามและการเผชิญปัญหา ยังพบวาร์้อยละ 61.80 มีพฤติกรรมการดื่ม โดยเพศหญิงดื่มมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่เริ่มดื่มหลังอายุ 15 ปี นิยมดื่มเบียร์และดื่มปีละ 1-2 ครั้ง ปริมาณเฉลี่ย 1 หน่วยดื่มมาตรฐาน มักดื่มกับครอบครัวหรือเพื่อน และรู้สึกไม่มีผลกระทบรุนแรง จากผลการวิเคราะห์ พบว่าการแสวงหาความตื่นตัวเร้าใจมีความสัมพันธ์กับความคาดหวัง แรงจูงใจและพฤติกรรมการดื่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยแรงจูงใจมีสัมพันธ์กับกลุ่มอายุและระดับการศึกษาในเชิงบวก

ในทางกลับกันความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบมีความสัมพันธ์กับเพศ อายุและระดับการศึกษา ด้านการแสวงหาการผจญภัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับเพศ

ข้อเสนอแนะ

ควรบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน เพื่อป้องกันและลดพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการควบคุมการเข้าถึงแอลกอฮอล์ การส่งเสริมทักษะชีวิตในสถานศึกษา และการเสริมบทบาทครอบครัวและชุมชนในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการดื่ม นอกจากนี้ควรสนับสนุนการพัฒนาโปรแกรมหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะทางจิตสังคมของวัยรุ่น โดยเฉพาะกลุ่มที่มีระดับการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ (sensation seeking) สูง ซึ่งควรจัดกิจกรรมทางเลือกที่ทำลายแต่สร้างสรรค์ เช่น การปั่นผาจำลอง ปั่นจักรยานเสือภูเขา สเก็ตบอร์ด เซิร์ฟสเก็ต เดินป่า หรือกิจกรรมดนตรีและศิลปะ เพื่อเป็นช่องทางในการระบายพลังงานและความต้องการด้านอารมณ์แทนการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขณะเดียวกันผลการศึกษาที่พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกิดขึ้นร่วมกับสมาชิกในครอบครัว สะท้อนถึงความจำเป็นในการส่งเสริมความรู้และความตระหนักแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทแบบอย่างที่เหมาะสม โดยควรเน้นการไม่หยิ่งยโสหรือสนับสนุนให้เยาวชนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แม้ในบริบทของครัวเรือน เพื่อป้องกันการทำให้การดื่มกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติในช่วงวัยเยาว์

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญธิดา พิมพ์การ, กฤษดา ทองทับ, หทัยชนก เผ่าวิริยะ, วุฒิพงษ์ เชื้อมนอก และภาวิดา ภูมิอุณ. (2566). แรงจูงใจ ทักษะคิดและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง. วารสารการวัดผลการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา, 40(108), 1–15. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JEMEPTB/article/view/270004>
- ดาวรุ่ง พักทอง และวงศ์ศักดิ์ดา วีระไพบุลย์. (2566). ประสบการณ์การตั้งแคมป์ที่ส่งผลต่อความภักดีของจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว: บทบาทตัวแปรส่งผ่านของการแสวงหาความแปลกใหม่และความสนุกสนาน. วารสารบริหารธุรกิจและบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 7(1), 18–35. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/kkbsjournal/article/view/255450>
- ทรงเกียรติ ปิยะกะ, ชาญวิทย์ เงินศรีตระกูล และสวาทิตรี อัจฉนาครชัย. (2545). เวชศาสตร์โรคติดต่อ: คู่มือสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พรพิมล บัวสมบุญ. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). <https://doi.org/10.14457/CU.the.2007.1406>
- บุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอยู่, อนุชิต บุรณพันธ์ และมัทนา วังถนอมศักดิ์. (2565). แรงจูงใจในการทำงานในยุคดิจิทัลใหม่. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระภิกษุสงฆ์, 5(4), 1–15. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/tmd/article/view/259705>
- ปัญญพร ศรีชนาพันธ์, ดารารัตน์ ธาตุรักษ์, วันไชย คำเสน, วิริยะ เดชแสง, ณัฐนรี ทองดีพันธ์, วันวิสาข์ ชูจิตร และกิตติ ศรีอารีนาการ. (2563). ปัจจัยต้นเหตุ พฤติกรรมเสี่ยง และแรงจูงใจที่ส่งผลให้เกิดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนบน. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 9(2), 26–41. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JLPRU/article/view/241086>
- พระธีรสิทธิ สิริสุณโณ (ไชยชนะ), ธนกฤษ สมบุญ, เขมณัฏฐ์ ไพโรพนาเวช และอัญชลี แสงเพชร. (2568). ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา. พระพุทธศาสนากับปัญญาประดิษฐ์, 2(1), 127–139. <https://firstojs.com/index.php/MBU/article/view/1552>
- พิมพ์พิสาข์ จอมศรี, มัลลิกา มาตระกูล, วิชยา เห็นแก้ว และสุนทรี สุรัตน์. (2568). ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังผลลัพธ์จากการดื่มแอลกอฮอล์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นชนชาติพันธุ์. วารสารการพยาบาล วิทยาศาสตร์สุขภาพและการศึกษา, 1(1), 12–26. <https://he05.tci-thaijo.org/index.php/JNHSE/article/view/4128>
- ภัทรวิมล โสณะชัย และเบญญาพัชร วันทอง. (2568). การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. วารสารสังคมศึกษาปริทรรศน์, 1(3), 54–66. <https://doi.org/10.64186/jsp1583>
- ยงยุทธ์ ยั่งยืน. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจและแรงจูงใจกับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่). <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:112166>

- รจนาภา จิระประดิษฐ์ผล, มณฑา ลิ้มทองกุล และทิฆัมพร มัจฉาชีพ. (2563). อิทธิพลของครอบครัวต่อการป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ในวัยรุ่น. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร, 33(1), 77–88. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/stouj/article/view/210808>
- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2568). สถานการณ์การดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย 2564 VS 2567 [รายงานออนไลน์]. <https://cas.or.th/content?id=934>
- ศิวนาถ จุ่มน้ำใส. (2567). การพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศไทย: ความคาดหวังและความพึงพอใจของคนไทย Generation Z ต่อนโยบาย Thailand Soft Power (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์). <https://uctalservice.walai.net/catalog/Bibltem.aspx?BibID=b03617008>
- สาวิตรี อัญฉงค์กรชัย. (2564). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี 2564 (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. <https://cas.or.th/content?id=18>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2567). การสำรวจสถานการณ์การสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของประชาชน พ.ศ. 2567. (รายงาน). https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2025/20250401100215_15169.pdf
- สุจิตตา ฤทธิมนตร์, โสภิตา ดาวสดใส, ขวัญสุดา บุญทศ และศรียุทธาชาญสุข. (2566). ผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่นตามการรับรู้ของเหยื่อ. การแพทย์โรงพยาบาลอุดรธานี, 31(1). <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/udhhosmj/article/view/262750/179254>
- Baines, L., Jones, A., & Christiansen, P. (2016). Hopelessness and alcohol use: The mediating role of drinking motives and outcome expectancies. Addictive Behaviors Reports, 4, 65–69. <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2016.11.001>
- Baltariu, I. C., Enea, V., de Jong, P. J., & van het Rot, M. (2024). Associations between alcohol consumption and empathy in a non-clinical sample. Scientific Reports, 14(1), 10842. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-59233-x>
- Deng, X., & Zhang, L. (2020). Neural underpinnings of sensation seeking and emotion regulation. International Journal of Psychology, 55(5), 851–860. <https://doi.org/10.1002/ijop.12649>
- Igra, V., & Irwin, C. E., Jr. (1996). Theories of adolescent risk-taking behavior. In R. J. DiClemente et al. (Eds.), Handbook of adolescent health risk behavior (pp. 35–51). Plenum Press. https://doi.org/10.1007/978-1-4899-0203-0_3
- Jang, C.-Y., et al. (2025). Parent–youth relationships and youth alcohol use. International Journal of Mental Health and Addiction, 23, 1421–1433. <https://doi.org/10.1007/s11469-023-01177-w>
- Novabizz. (2022). ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2568 จาก https://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Expectancy_Theory.htm
- Oei, T. P. S., & Baldwin, A. R. (1994). Expectancy theory. Journal of Studies on Alcohol, 55(5), 525–534. <https://doi.org/10.15288/jsa.1994.55.525>